

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus ja Valtiovarainministeriö

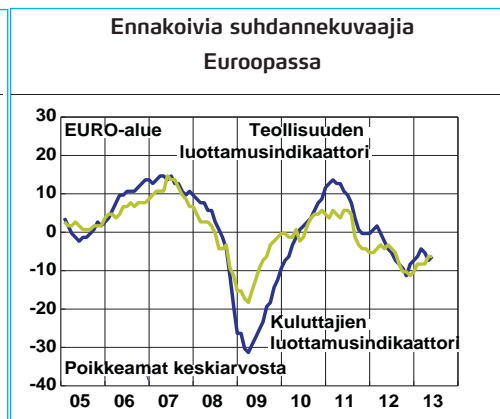
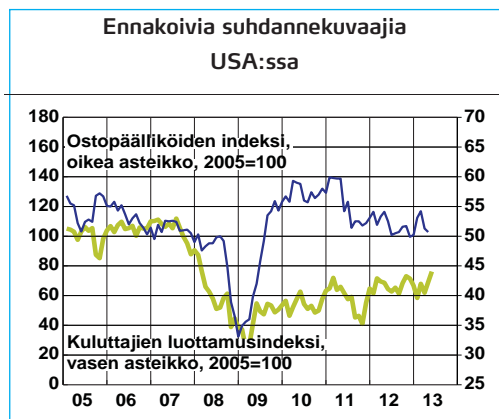

● Euron ja euromaiden tilanteesta käynnistyy aika ajoin huolestunut polemiikki, mutta juuri nyt ei ole akuuttia hätää. Elpymisestä ei silti voi puhua, pikemminkin suhdanteet ovat heikentyneissä. Tärkeintä nyt on kuitenkin vakaus, minkä takuumiehenä on ollut EKP.

● Saksa on muihin euromaihin verrattuna vahva, mutta talouden vauhti on siltäkin hiipunut. Euroopan kehitys on nihkeää, parhaimmatkin maat yltävät vain kohtalaisiin suorituksiin.

● USA:ssa asuntomarkkinoiden ahdinko on laantunut. Asuntojen hinnat kohoavat ja kuluttajien luottamusindikaattori nousee vakaan tuntuiseksi.

● Suomessa ensimmäinen vuosipuolisko vaikuttaa heikolta. Teollisuuden kehitys on ollut odotuksia huonompi. Kotimarkkinat ovat sennitelleet kasvussa, mutta nyt, erityisesti kaupassa ja muissa palveluissa, tuotanto hiipuu.

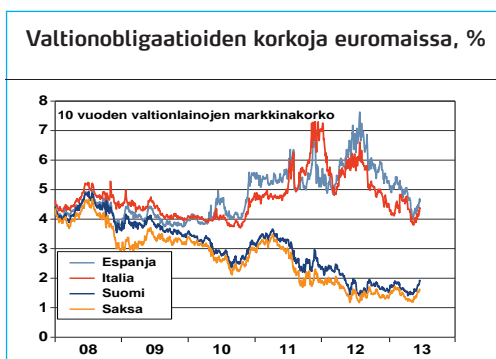
EU-maissa kuluttajien ja yritysten odotukset lieventyivät hiukan, mutta taso on Suomen tapaan alhainen. Saksan kehitys poikkeaa erityisesti palveluiden osalta muista EU-maista edukseen. Iso Saksaan ei yksin kohota yhteisön lukemia edes kohtalaisiksi. Kokonaistuotannossa on sama asetelma: Saksalla menee vähän muita paremmin.

Teollisuudessakin Saksa on tehnyt kaulaa muuhun euroalueeseen. Vanha vuosi tosin loppui huonosti, mutta uusi alkoi nousulla. Teollisuustuotanto kasvaa kokonaistuotantoa paremmin. IFO-indeksin perusteella kasvun pitäisi jatkua kuluvan vuoden aikana.

Euro maiden kiviriippoja ovat erityisesti Italia ja Espanja. Espanjan talous ja asuntomarkkinat ylikuumentivat ennen

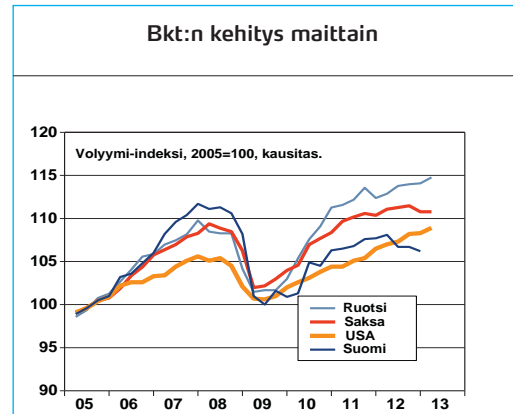
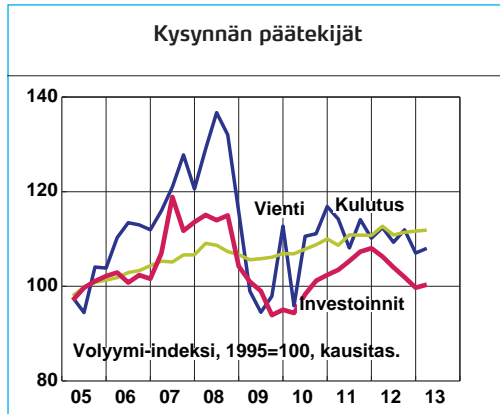
finanssikriisiä ja kuplan puhjettua työttömyys on nyt kohonnut karmivalle 27 prosentin tasolle. Tilanne ei toistaiseksi ole näyttänyt laukeamisen merkkejä, vaikka Espanjan pääministeri arvioi pahimman olevan jo ohi. Protesteja on ollut, mutta 6 miljoonan työttömän maaksi Espanja on pysynyt melko rauhallisena.

Italia on toinen isoista ongelmamaisista. Työttömyysaste on maassa kohonnut parissa vuodessa 12 % tuntumaan ja valtionvelka on lähes 130 % suhteessa bkt:een. Kolmas ongelmainen on Ranska, samantyyppisellä rakenteella kuin Italia. Saksa ja Suomi ovat ns. hyviä euromaita. Ruotsi, euron ulkopuolella, pärjää myös hyvin ongelmamaihin nähden. Varsinkin tuoreimpien teollisuuden tietojen mukaan Suomi jää kuitenkin tässä triossa auttamatta hännänpitäjäksi.

Euroalueen finanssikriisi on korkojen perusteella pysynyt aisoissa. Se tarkoittaa sitä, ettei markkinoilla ole nyt erityisiä pelkoja esim. Espanjan tai Italian velkojen takaisinmaksusta. EKP on luvannut markkinatoimillaan tukea näitä lainoja.

EU on asettamassa tulleja kiinalaisille aurinkopaneelille, mikä hiertää yhteisön ja Kiinan välejä. Kiina harkitsee vastatoimia.

Suomen vientimenestys on ollut paljon heikompaa kuin kilpailijamaila, ja markkinaosuudet ovat pienentyneet. Tarkasteltaessa rakennekorjattuja markkinaosuuksia tilanne on vähemmän paha. Se tarkoittaa sitä, että meille tärkeiden metsä- ja elektroniikkateollisuuden vientimarkkinat ovat vetäneet huonosti ja Suomi on tätä kautta jäänyt jälkeen viennin yleisestä kasvusta.

Teollisuustuotannossa oli huhtikuussa erityisen heikot lukemat koneoliolisuudessa, mikä pudotti koko tuotannon tasoa tuntuvasti. Jälleen lienee kysymys osin kausitasoitusten ja estimointien ongelmista, koska pääsiäinen ajoittui vuosina 2012 ja 2013 eri kuukausille. Aidot kuukausittaiset muutokset eivät ole isoilla toimialoilla lähes 20 % suuruisia. Teollisuuden kehitys on silti joka tapauksessa ollut heikko.

Suomen taloutta piti aiemmin pysyvässä kulutuskysyntä. Nyt kokonaistuotanto on vähentynyt kausitasoitettuna viime vuoden 1. neljänneksestä lähtien. Kokonaiskulutus kasvaa heikosti. Yksityinen kulutus ei juuri kasvanut vuoden lopusta ja samoin kävi kokonaistuotannolle.

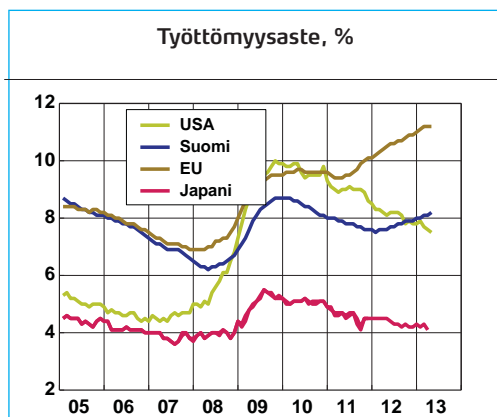
Kotitalouksien kesto- ja puolikestokulutustavaroiden kulutus on vähentynyt selvästi. Autoveron korotukset haittaavat autokauppaa edelleen, mutta epävarmuuden vuoksi isoja hankintoja on lykkäilty muutenkin.

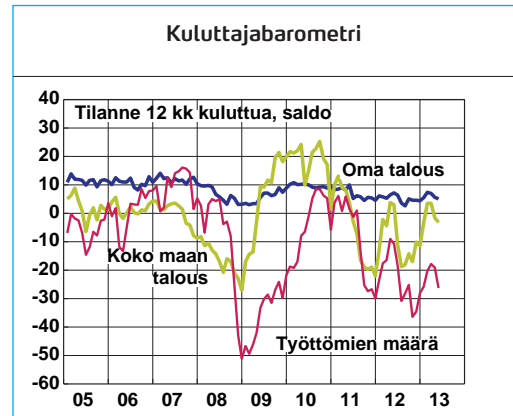
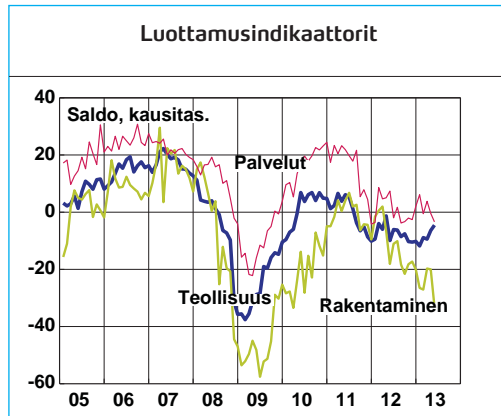
Rakentaminen on yleensä vauhdittunut keväällä, mutta nyt suhdannekyselyiden tulokset ovat siihen nähden erityisen huonoja. Julkisia infrastruktuurihankkeita tiestöön ja tietoliikenteeseen on jonkin verran. Yksittäisiä investointeja on myös palveluissa, mutta keskimäärin investoinnit ovat vähentyneet viime vuoden alusta lähtien. Kasvukeskuksissa rakentaminen on jatkunut vilkkaana, mutta tavoitteista on jääty Helsingissäkin. Yhteensä asuntoja ennustetaan

kuluvana vuonna rakennettavan 26 000-27 000 tuhatta kappaletta.

Työttömyys lisääntyy nopeasti, vaikka kriisissä oleviin euromaihin nähden taso ja kasvuvauhtikin ovat alhaisia. Suomen työttömyys on kasvanut samaa vauhtia Ruotsin kanssa. Vuonna 2008 lähes 6 % ollut työttömyysaste oli huhtikuussa 8,8 %.

Teollisuudesta on hävinnyt suhteellisesti eniten työpaikkoja viennin romahduksen vuoksi. Työllisyys on tähän romahdukseen nähden pitänyt tasonsa hyvin. Muualla taloudessa työttömyys jakautuu melko tasaisesti rakentamisen sekä yksityisten ja julkisten palveluiden kesken.

EK:n toukokuun luottamusindikaattori parani hiukan teollisuudessa, mutta heikkeni jyrkästi rakentamisessa. Teollisuuden tilauskanta koheeni, mutta se on vielä paljon normaalia heikompi. Rakentamisessa kaikki indikaattorit heikkenivät.

Palvelualoilla luottamus on ollut kohdalla tasolla, mutta nyt suhdanteet heikkenevät. Erityisen nopeasti luottamus on heikentynyt vähittäiskaupassa. Palveluiden suhdanteet käyvät eri sykliä kuin teollisuuden.

Teollisuudessa ei näytä olevan selvää suhdannesykliä, vaan odotukset sahailevat epävarmasti. Hitaammin muuttuvissa palveluissa on selvä syklinen laskusuuntaus.

EK:n investointitiedustelussa sekä yritysten kiinteät investoinnit että T&K-menot vähenivät. Kiinteillä investoinneilla on ollut laskeva trendi jo 1990-luvun alusta. T&K-menot ovat sen sijaan kasvaneet, mutta finanssikriisin jälkeen nekin ovat pienentyneet nopeasti.

Kuluttajien luottamus palautui talven aikana, mutta heikkeni jälleen toukokuussa. Vaihtelua on nimenomaan maan kehitykseen liittyvissä odotuksissa, mutta myös oman talou-

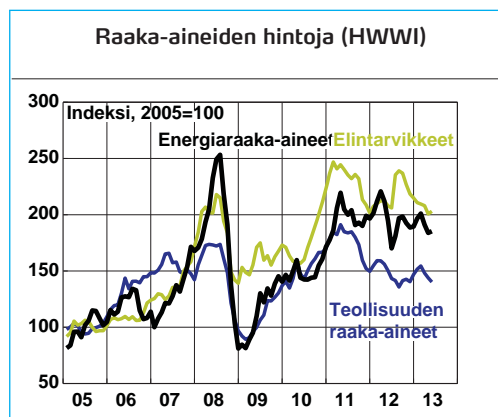
den arvioinnit ovat olleet alhaisella tasolla pidemmän aikaa.

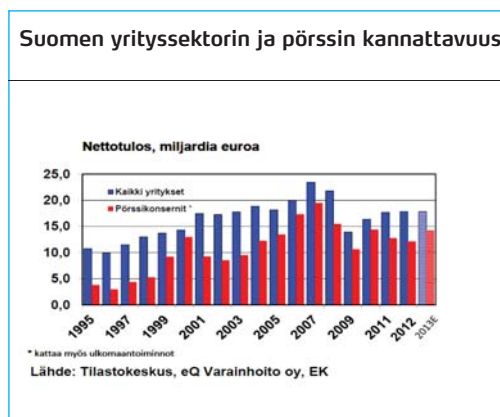
Inflaatio on pysynyt alhaisena, huhtikuussa hinnat nousivat 1,5 % edellisvuodesta. Hintojen vuosimuutosta hillitsi nyt mm. vuoden takaisen ajoneuvoveron noston häviäminen näköpiiristä. Varsinainen veronkorotus näkyy vuosimuutoksessa vain vuoden ajan, vaikkei kuluttajahintoja kohotettava vaikutus oikeasti mihinkään häviä. Huhtikuun inflaatiota vaimensi myös energian hinta. Sen sijaan elintarvikkeet kallistuivat, kuten ovat jo tehneet kolmatta vuotta.

Euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio oli huhtikuussa Suomessa 2,4 %,

mutta kiintein veroin tarkasteltuna vain 1,7 %. Verojen vaikutus oli sitten 0,7 prosenttiyksikköä. Alkoholien, tupakan, virvoitusjuomien ja sähkön veroja tullaan korottamaan kehysriihen päätösten mukaisesti vuoden 2014 alusta.

Energian hinta kääntyi kevään aikana selvään laskuun. Bensiinin vähittäismyyntihinnassa tämä ei ole vielä näky selvästi. Teollisuuden muiden raaka-aineiden sekä elintarvikkeiden maailmanmarkkinahinnat ovat myös jonkin verran alentuneet. **AIECE**, Eurooppalaisten ennustelaitosten liitto, arvioi liuskekaasun tuotannon lisäävän energian tarjontaa. Sinänsä suuri strateginen muutos ei vielä paljon vaikuta Eurooppaan.

Yrityssektorin kannattavuus on kehittänyt samaan tapaan kuin talouden muut indikaattorit. Kannattavuuden pudottua jyrkästi se alkoi parantua jo vuoden 2009 alussa. Tointumisen jäi kuitenkin puolitiehen, kriisiä edeltävä taso on kaukana. Liikevoitto olisi ennakkotietojen perusteella hiukan kohentunut vuoden lopulla, mutta verojen jälkeinen nettotulos on pysynyt ennallaan.

Finanssikriisiä edeltänyt hyvä kannattavuustaso on ollut tärkeä puskuri viime vuosien ahdingossa. Yrityksien tilanne on heikentynyt tuntuvasti, mutta kestävyytensä ansiosta ne eivät ole irtisanoneet työntekijöitä samassa suhteessa.

Ilmoitukset lomautuksista ja irtisanomisista antavat helposti väärän kuvan todellisuudesta. Julkisuudessa on paljon uutisia uhanalaisista työpaikoista, mutta pieninä puroina syntyvistä uusista työpaikoista on vähemmän juttua, säilyneistä paikoista puhumattakaan. Suomen julkisen talouden alijäämät tai velka ovat kansainväli-

sessä vertailussa vielä kohtuullisia. Lähinnä väestörakenteesta johtuva kestävyysvaje on meillä kuitenkin suuri. Yrityksiltä saadut tuloverot ovat vähentyneet erityisen jyrkästi. Yrityssektori on kyennyt säilyttämään valtaosan henkilöstöstään toistaiseksi, mikä on tältä osin

pitänyt kriisin vaikutuksia kurissa.

Hallituksen 4.4 julkistetussa esityksessä pörssiyritysten osingonsaajien osinkoverotus kiristyy. Jos otetaan huomioon yhteisöveron lasku, kokonaisverotus osingonjaossa pysyy jotakuinkin ennallaan.

Keskeiset ennusteluvut				
Ennakkol. 2011-2012, Tilastokeskus / Ennusteet, ETLA: Suhdannekatsaus 1/2013, maaliskuu				
	2012*	Vuosimuutos, %		2015**
		2013*	2014**	
Bkt, volyymi.....	-0,2	0,3	1,8	2,9
Teollisuus, volyymi (tuotos).....	-2,1	-0,4	3,4	4,0
Vienti, volyymi.....	-1,4	0,5	3,5	4,4
Tuonti, volyymi.....	-3,7	-0,5	2,7	3,6
Yksityinen kulutus, volyymi.....	1,6	0,3	1,3	2,2
Yksityiset investoinnit, volyymi....	-3,4	-2,7	3,7	4,9
Kuluttajahinnat.....	2,8	2,4	1,9	1,7
Ansiotasoindeksi.....	3,3	2,0	2,6	3,0
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	7,7	8,3	8,1	7,8
Työllisyysaste, %	69,0	68,6	69,1	69,9
Vaihtotase, Mrd. €.....	-3,0	-2,3	-0,6	0,5
EMU-ylijäämä, % BKT:sta.....	-1,9	-2,0	-2,0	-1,3

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi